

محل مطبعه و اداره :

جفال اوغلانده امنيت

صندوغی جوارنده

شنکول يقوشنده

۲۵ نومبر

مشرق و غرب

اضطار :

مسلكمزه موافق آ ناز

جدیه مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدلمه یی آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاست ، احوال و شئون اسلامیه بحث ایراد و تفسیر به نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسساری :

سنه لکی

التی آیلانی

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

غروش

۳۵

۶۵

ممالک عثمانیه ایچون

روبله

۳۰۵

۶۰۵

روسیه

فرالقی

۹

۱۷

سائر ممالک اجنبیه

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

بشنجی جلد

۱۱ محرم پنجشنبه ۳۰ کانون اول ۳۲۶

عدد : ۱۲۳

اشتیادار [چوق مکتوب یازیورم ، بر یره قونار قوناز ارقداش لرك مکتوبی یازوق اوزره ، رجا اوزرینه رجا هیچ بریستی رد ایتیمورم ، نه قدر چوق اولسه یازیورم

ترکار بزدن ۱۲ الی ۱۰ ورست مسافه ده درلر . هر کیجه اوزاقن یانغیلر مشاهد ایدیورم . بلغار کویلیخی هپ یافیورلر ، ترکار بلغارلی بلا صرحت ، بلا آمان اولدیورم ، کسورلر بدبخت ملت ! سر برستیسی پک بهالی به اوده به جکدر . تارلارک محصور لای یانمش ... آه ! نه مدهش مزولیت ... اگر هرسته بوراسی بویه ایسه ، بر وقت کله جک که بلغارستان محصولی روسیه بی کچه جک ! شمدی بو محصولک چوغی زیان اولوب کیدیورم . والده جکم بیلسهک بر کون کله جک بورالری نه جنت اوله جق ! . . .

قوا جنتقا ، ۱۹ تموز ۱۸۷۷

شو مکتوبه دقت ایدیلر ایسه ا کلاشلیکک بلغار چوققلری هپ اشتیالی ، جیدودلی ایچون او قوتوبور . و آنجق بومقصد و وصول ایچون تربیه ایدیورلر . نه واسع خیالار !! بر کون کله جک بو کوزل محصورولی برلر ، اوت بلغارستان اوله جق . زهی تصور باطل ، زهی خیال محال . . . عین کتابک اون سکرتیجی صحیفه سنده بر تمبرین دن :

انا جیم ، جیدود اولدیغه آغلامه ، . . . مایوس اوله ، . . . اوت ، . . . جیدود اختلالی اوغلک سنی متأثر ایدیورم . یارین ساکت طونه بی کچه بلکه سنده کنج اوله جق و بی قوجانلا به جقسک . . . والده جکم سنی بی قهرمان بر ارکک قای ایله طوغوردک ، بو قلب والده جکم دشمنک بابا اوجاغنده اجرای ظلم ایتمه سنی چکه بور . زبر این اوراده بو بونم ، برنجی سودیمی اوراده ادمم . سنی اوراده امیر برکن سیاه کوزلری او سویملی ساحه لره طوغری عطف ایدردک . . . دکلی ، برادریم و پدرم نیم ایچون میاهره بوروندیلر .

آه قهرمان ، فدا کار آننه جکم ، بی عفو ایت و آرق سنیک اوغلک سلاحتی اوه وزله دی ، ایلرله بور . بر آوازملی ایله دینش دشمنک قارشینه کیدیورم .

بلغار چوققلر مکتبلرده و بلغار پاپاسلرینک حکومت مأمورلرینک کیرمه سنی ، نفتیش ایتمه سنی آرزو ایتدیکی بو مکتبلرده ، ترکاری دینش دشمن دیه اوکره تیورلر . بو مکتبلرده اکثریت عظیمه بی تشکیل ایدن بر ملت ، وطنداشلرینک کنديسنه « دینش دشمن » دیه خطاب ایله یکنی هضم ایدرسه مکتبلری نفتیشدن واز کچر ایسه یازیق اومت حاکمه . . . عین کتابک الی بدنجی صحیفه سنده :

« اونلرک معدنندن معمول قواللری استانبولدن صربستانه قدر ایشیدلی . . . بلغارلرک بر غریب اعتقادلری وار . بر وقتلر استانبوله قدر . کیمشله ، ایستفانوس ده حکومت ایتشلر !! ایشته بوخله اووقنکی بلغارستان حاکمیتی مانکه کوستریورم . اوت اووقت بلغارلرک دودوکی استانبولدن صربستان منهارلینه طوغری اونویورمش .

بو مکتوب نمونه لری ، ممالک دولت عثمانیه دن سالانیک شهر شهیرنده ، احتمال که تبه دولت عثمانیه دن سمرجیه افندیکنک مطبعه سنده مطبوع ، و میرجیه افندیکنک عثمانی بلغارلرینک رشیده مکتبلرینه مخصوص قواعد کتابنده مندرج ایش . . .

نجات ، رفیق محترمزک مسلك مقاله سی

ایکی هفته اول ، با کوده انتشاره باشلامش « یکی فیوضات » رفیقمز دن بحث ایتشدک . بو هفته قاره لریمزه ینه با کوده یکی چقان « نجات » رفیقمز طایتمقله مشرفز . با کوده برقاج سنده نبری یکانه وسیله نجات اولان علم و معرفتی مسلمانار آراسنده نشر مقصدیه « نجات » معارف جمعیتی تشکل ایتشدی . کچن کانون اولک نهایتنده

اوت لکن ، تدقیقات و تحقیقات مذکوره هیچ بروقت دائره طبعیه سنی تجاوزله وجدانه تحکم درجه سنده قدر ایصال ایدیلر من . ایدیلر سه ظمدر . ظلمک انجامی ده معلومدر .

روسیه حکومتی مکاتب اسلامیه حقه ده بو قدر تحملشکن تضییقه سوق ایدن الک مهم واک مؤثر سبب : عالم اسلامینک قبله کاه توجهی اولان عثمانی حکومتک انقلاب اخیردر . روسیه بوانقلابی کنديسی ایچون فال خیر عد ایتیمور .

روسیه بوانقلابک کنديی ممالکنده بولنان اوتوز ملیونی متجاوز نفوس اسلامیه اوزرنده ده بر فکر انتباه حصوله کتیره جکندن اندیشه ایدیورم .

ایشته صرف بواندیشه نک ازاله سی مقصدیه درکه مکاتب اسلامیه حقه ده کی تضییقات آرتیریلور ، اطامال مسلمینک روسلاشدریسی ایچون صرف مساعی اولونیور . روسیه نک بوباده نه درجه لره قدر موافق اوله جفی بیله میز . یالکز شو مسلك سیاست بزه ، جهانیکیرلک داعیه سندن قوتیله میان روسیه نک عالم اسلام حقه ده کی تصورات و منویاتی پک صریح اوله رق کوستریورم .

بوکون روسیه نک بو بوندیری آلتنده یاشایان واقوام سائره دن زیاده حکومت متبوعه لرینه اطاعت و اظهار فدا کاری ایدن وزوالی دین قرداشلریمزک شو حال کریمه ماکلی بزم ایچون شایان دقت و عبرت برلوحه ، مؤثره در . بو حال حاکمیت سیاسیه سنی غائب ایدن اقوام اسلامیه نک عواقب مؤسفه سندن بر نمونه فجیه در . بوتون بوسیل فجایه ک اوکنی آلتی بزه ، بزم کبی کرک معنأ کرک ماده مقام خلافته مربوط اولان اهل اسلامه عائد بوظیفه مقدسه در . بزم ایچون قریبت ، بعدیت بو قدر . ولوکه کره ارضک منتهای حدودنده ولسون ، ایکلرین برمسلمانک آوازه حزین بزم صمیم روحزده عکس تأثیرلر حصوله کتیرماید . کتیرمنسه آتی وخیمدر .

وقتیله حکومت عباسیه اندلسه اجرای سلطنت ایدن حکومت امویه نک اضحلالی ایچون فرنک حکمدارلرندن شارلانه هدیه لر کوندرمش ، فکر رقابتله حساب دینیه سنی اونومش ایدی . زوالی اندلس احسان کوره جکی یردن عدوان کوریدیورم . عینی حال اهل صلیب مهاجمانده ده واقع اولشدر : آوروپادن آقین آتین ممالک اسلامیه به هجوم ایدن اهل صلیبه قارشى فداکارانه مقاومت ایدن مجاهدین اسلامیه به مقام خلافتی اشغال ایدن عباسیلر طرفندن معاونت ایدیلر جکی برده مغولیتلری تمی اولیدیورم . مختلف دیارلره ، مختلف عرقلره منسوب فرنکار حکم دینه اطاعة برابراق آلتنده فدای حیاته قوشارکی عالم اسلامیه سودای سلطنتله بر تفرقه مهلکه حکم فرما ایدی . فقط نهایت نه اولدی ؟ داعیه تفرده نه بابه جفی شایران حکومت عباسیه ده بر طرفدن اختلافات داخلیه به ، دیگر طرفدن استیلای اجابه معروض قالدق کتام اولدی کتیر . خلاصه . عالم اسلامیه نه وقت دویغوسزاق ، نه وقت یکدیگریکنک احواله قارشى بیکنه ک حاصل اولش ایسه نتیجه سندن کونا کون و خاشاکلر ظهور ایتشدر .

خیال و حقیقت

برقم تورک - عثمانیلر متصل « اتحاد عناصر » ه چالیشیورلر . بوغایه خیالی به واصل اولق ایچون بعض فدا کارلرلردن ده چکنمیورلر . لکن وقایع . کنديسنه مخصوص عنیت و شهرتیه بو پننه خیال بولوطلری طایتمقله اصلا قصور ایتیمور . مثلاً با فکز « نیر حقیقت » دن آلوب ، بوتون استانبول غرتلرینک با صدقلری ، شو مکتوب نمونه لرینه :

نیم سوکلی والدهم !

ظن ایدرم که نیم ایکی هفته لقی سکون سزی راحتسز ایتدی . بکا اعتماد ایدیکز که بوندن نائی قباحیت نیم دکدر ، والده جکم . زیرا ، بیلیرسک که هر فرصتدن استفاده ایتدیکه همان سزه یازیورم ، فقط بو فرصتلر پک نادر اله کچیمور . . . آننه جکم بن عسکر ارقداشلره [عسکرلردن مقصد

انتشاره باشلایان هفتله لقی «نجات» رساله سی، ایشته او معارف جمعیتک واسطه نشر افکاریدر. مسالکینی قارئینمزه بیلدیرمک ایچون، رساله نیک مسالکیندن باحث ایلك مقاله سنی عیناً، یک جزئی اولان شیوه فرقی بیلله لقصد محافظه ایدرک، آناغیه نقل ایدیوروز:

«نجات» غزته سی مسلمان خدمت ایچون نشر اولونان برغزته در. جمع مسلمان عالیه و علی الخصوص بز زاقاقاز مسلمانلرینک حال واطوارینه نظر ایدن هر شخصر آسانجه آکلارکه مسلمان غزته سنک نه مسالکله ذاهب اولمسی ایجاب ایدر، مسلمان غزته سنک نه دن بحث ایتمک لازم کلور. حقیقته مسلمان عالیک هر طرفه باقنده کوزمزه کورونن جهالت، نفسانیت، تعصب جاهلانه، عداوت، غرض شخصی، عالم مدنیته دن بی خبرلک، علوم و فنونه کمیللق و غیرسی اولور. بو وحشی حالته بیلله ساکت قالمشوق که، بو غفلت بزه بیلله سرایت ایدوبدرکه، کریا بز کره ارض اهلیندن حساب اولماوروق، کویا بزه ترقی و تعالی لازم دکل، رفاه حال و حیات بزه حرام در. بو حالت مز بزه بخش ایستدیکي نتیجه ده البته وحشیت، حقارت و ضلالتدن بشقه برشی اولابیلمز. شو امراض ملیه مز سیداری ایسه - علوم و فنونک اولماسی تعلیم و تربیه ملیه مز زمانه اقتضاسیجه کیمه سی، اخلاقک بوزقونلنی و سائر در. بویله اولان صورتده طبیعیدرکه بو حالته یاشایان بر ملته خدمت ایتمک نیتنده اولان هر غزته نیک آمال و آرزوسی منسوب اولدینی ملته نجاتی، ترقی و تعالی سی، رفاه حال و حیاتی اولابیلمز.

تعلیم و تربیه یه کلدیکنده زمسلمان آراسنده عصر لرجه دوران ایدن بر عقیده باطله سایه سنده همیشه صحبت تعلیم و تربیه یه کائنده حیال مزه دکور طاقنه سنک تعلیم و تربیه سی کلیر حالبوکه بزم المزده:

«طلب العلم فریضه علی کل مسلم و مسلمة»

حکم قطعیمز وار.

«نجات» معارف جمعیتی تعلیم و تربیه مسئله سنه بونقطه نظر دن باقیغندن «نجات» غزته سی ده بو معناده حل مسئله یه سعی ایده جکدر.

تعلیم و تربیه ملیه یه کلدیکنده میدان لسان و ادبیات مسئله سی آتیلور. هر ملت ایکی شی ایلله قائمدر: بری لسان دیکری ادبیات. لسان و ادبیات ملته ملیتی حفظ ایدر. اگر ملت لسان دیکری و ادبیاتی محو ایتسه او وقت اوزی ده محو اولور. لسان و ادبیاتی حفظ ایدن مات سعادت اوزره یشایوب همیشه ترقی و تعالی ایتمکده در. بونه کوره هر بر ملته و ازان جمله بز مسلمانلارده لسان و ادبیات مز حفظ ایتمک واجبدر. بز زاقاقاز آذربایجان ترک لری استعمال ایستدیکمز دیل و علی الخصوص املامز علوم و فنون نشرینه، تعلیم و تربیه یه غیر مساعد اولدینی جمله یه آشکاردر. شرقی زاقاقاز شیوه و املاسنده یازیلان بر کتابچه بر مقاله غربی زاقاقازده ایشله میور. همچنین غرب طرفک شیوه و املاسی شرقک ایشله یارامیور. بر مسلمان چوچنی مکتبه کلوب تا اکیال تحصیل ایدنجه عرب و فارسی دیل لرندن باشقه نیجه املا اوکرمه سی لازم کلور، چونکه هر معلمک هر مؤلفک و ده ما طوغربسی هر قلمک بر املاسی وار! بویله

پراکنده اولمک تعلیم و تربیه ایشلرنده نه قدر زحمت و مشقتی، علوم و فنون انتشارینه نه قدر ممانتی وار. ربابنک معلومدر. بوکا بناء «نجات» غزته سی توسیع ادبیات مز ایلله برابر اصلاح لسان مز و علی الخصوص اتحاد املامز حقندده وار قوه سینی صرف ایتمکدن چکیمیه جکدر.

تربیه ملیه کاله یتمک ایچون ملته بر نیجه احتیاسات عالیه اولیالمانی لازم کلور، چونکه بو عالی احتیاسات انسانک روح و قلبی اوجاندار، انسانی خدمات فوق العاده قابلیته تیوردر. بویله خدمات فوق العاده هانکی طقنه دن ظهور ایتسه البته او ملته بر معنویت بر متانت قلبیه پیدا ایدرکه بومتانت قلبیه ملته حیات و بقا سنه سبب در بویله احتیاسات عالیه صنایع بدیهه واسطه سیله ممکن اولدیغندن «نجات» غزته سی بویابده نه قدر قوت سینی دریغ ایتیه جکدر.

همچنین «نجات» غزته سی عالم اسلامک حیات و گذراننه دأر مسئله لر ملاحظه سنه کریشوب ممکن اولان قدر معلومات ویره جکدر... کوریلورکه «نجات» ده دیکر رفقای کی، مسلمان تورکلکک مبشر نجات اولان پیشدارلرننددر. الله مقصدینه موفق ایلسون!

شون

دولت عثمانیه:

مهمینه حضرت تبریک بر اثر زیارت پرورسی. - طوقپو سرای هایوننده خرقة شریف دأر سی ایچون سلطان محمد مرحوم زماننده اوزر لری سراج اصنافک صر مه ایلله ایشله دیکر آیات کریمه ایلله مزین هرکه منسوجاتی اییک پرده وزار لریک آرتق اسکیمش اولدینی پادشاه اسلام حضرت تبریک نظر دقتلرینی جلب ایستدیکندن تجدیدینه فرمان بویور مشلردر. بونلرک مصرفی جیب هایوندن اعطا اولونه جقدر.

انکلیز لریک مصرده ایچ بر لشکرک نصبانی. - مصر مطبوعاتندن بهضیلرینک دیدیکنه کوره انکلیز مصرده یک بیوک تبدلات اجراسنی تصور ایدیورمش. بو تصورک تطبیق حالنده انکلیز لر مصرده تماماً یرلشوب، اوراسنی ده نادتا هندستان حالنه کتیره جکلردر. تصورک بعض نقاطی شونلردر.

انکلیز لرنک بحر سفید مستملکاتنده کی عساکر بریه سی عموم قوما نداننی مرکزی قاهره یه نقل ایدیلجک و بومناسبتله مصره ۳۰ بیک عسکر سوق اولونه جقدر. لورد کیچنرک سیاحتنده کی مقصدلردن بریه سی ده مصر حکومتی نزدینه بعض هندستان حکومتلرنده اولدینی کی برانکلیز مشاوری اقامه ایتمکدن عبارت ایتمش.

ایرانلرک محمد مظفر ویرکوسنده معافیت ارزولری - طهرانده منتشر «ایران نو» رفقه مزده او قودق. ذیلده کی تلغرافی نجفده مقیم اعظم مجتهدین شیعه دن اولان شیخ محمد کاظم خراسانی، شیخ عبدالله خراسانی و شیخ الشریعه اصفهانی ایران حدودندن طهرانه ایران خارجیه ناظرینه کوندرمشلردر:

«عثمانی مأمور لری بغداد ولایتنده مقیم ایران تبعه سنک همسندن عمله